

XXIII. ŐSZIRÓZSA – a magyarnóta-énekesek országos versenye

Napjainkban fiatalok és idősek egyaránt kedvelik a magyar nótákat. Hiszen a magyar nóta nemzeti önazonosságunk része, ez a mi zenei anyanyelvünk, szervesen illeszkedik hagyományaink közé. Olyannyira az, hogy a klasszikus magyar nóta 8 éve hungarikummá vált. A magyar nóta és a népdal identitást ad nekünk, s ha ezeket megőrizzük, a magyarságunk is megmarad.

A tehetségek felkarolása mellett többek közt magyarságunk megmaradását is szolgálja az Őszirózsa – a magyarnóta-énekesek országos versenye, melynek elindítója és mind a mai napig főszervezője a Csemadok Országos Tanácsa megbízásából a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. Idén október 8-án és 9-én adtak egymásnak randevút a nótáénekesek, sajnálatos módon az utóbbi két év járványos időszaka egy kicsit visszavetette a jelentkezők létszámát. A rendezvény első napjának délutánján Ipolyhídvégen a dunamocsi Mezei Zsolt és zenekara kíséretében zajlottak a zenekari próbák, elődöntő, majd az est folyamán nótagálára került sor. A Lévai járáshoz tartozó Paláston mutatkoztak be a VII. Őszi Találkozó keretében a korábbi versenyek aranykoszorús nótáénekesei: Básti János (Ipolykeszi), Kukolíkné Szendrei Rózsa (Rimaszombat), Ladacsi Mónika (Csiliznyárad), Molnár Lóránt (Bély), Matus Ernő (Nyékvárkony) és Magyar Nándor (Szalka).

Másnap, vasárnap Ipolynyéken a kultúrházban folytatódott a nótaverseny, melynek délelőttjén a magyarországi énekesek minősítő versenye zajlott. A megnyitó a hagyományoknak megfelelően az előző év nyerte-

sének dalcsokrával kezdődött, az idén Tóth István mutatkozott be Vágkirályfalváról, aki 2019-ben nyerte meg a versenyt, majd Ipolynyék polgármestere Baksa Krisztián és a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányának elnöke, Balogh Gábor köszöntötte a megjelenteket.

A versenyen az énekeseket szakértőkből álló zsűri értékelte. Az öttagú szakmai zsűri összetétele: Tarnai Kiss László (elnök), a Dankó Rádió alapító-főszerkesztője, tanár, énekművész, Szeredy Krisztina énekművész, a párkányi Papp Katalin Magán Művészeti Alapiskola alapító igazgatója, Antal Gusztávné Erzsébet Balassagyarmatról matematika-ének-zene szakos tanár, karvezető, Magyar Nándor előadóművész, az első Őszirózsa győztese.

A zsűri 16 előadó produkcióját hallgatta meg, és értékelte teljesítményüket, közülük arany minősítést szereztek hatan, hárman arany minősítést 1 évre, valamint ketten ezüst és ketten

bronz koszorús minősítéssel térhettek haza. Az Őszirózsa magyarnóta-énekesek XXIII. országos versenyén Boris Sándor Zengővárkonyból nyerte el a legjobb külföldi versenyző díjat.

Kora délután vette kezdetét a 10 felvidéki énekes bemutatkozása. A bíráló bizottság bronzkoszorús nótáénekes minősítésben részesítette Berky Dezsőt (Ipolykér) és Németh Imrét (Nagybalony). Ezüstkoszorús minősítést kapott: Oláh Júlia (Vága), Sárkány Szilvia (Nádszeg), Süli János (Sárosfa) és Záhorský Zsuzsanna (Ipolyhídvég). Aranykoszorús minősítést 1 évre Molnár Margit (Bély) kapott, és mindössze hárman kaptak aranykoszorús minősítést, mégpedig: Cséfalvay Zsolt (Nagyfödemes), Rezes Gyula (Szepsi) és Tuskó Rózsa (Ipoly-ság). Az idei nótaverseny abszolút győztese Cséfalvay Zsolt. A zsűri második és harmadik helyet nem osztott ki.

A közönség nagy öröme most sem maradt el a gála, amelyben bemutakoztak a zsűri tagjai,

név szerint Tarnai Kiss László, Szeredy Krisztina és Magyar Nándor. Az Őszirózsa magyarnóta-énekesek XXIII. évfolyamának zárásaként a szereplők a hagyományoknak megfelelően most is közösen elénekelték a Szeressük egymást gyerekek című dalt.

A vasárnapi programokat online is közvetítették a szervezők Kliment Norbertnek köszönhetően, erre először a járvány alatt került sor, mivel korlátozva volt a nézők száma és úgy vettük észre, hogy igény mutatkozik rá, hiszen sokan hallgatták az élő közvetítést. Reméljük, az elkövetkező években többen is bekapcsolódnak ebbe a versenybe és lesznek tovább éltetői ennek a gyönyörű műfajnak. Köszönet mindenkinek, aki valamilyen módon hozzájárult a rendezvény megvalósításához, sikeréhez. A rendezvény támogatója a KULTMINOR – az SZK Kisebbségi Kulturális Alap 2022 programja.

Az 1956-os forradalomra emlékezett a Csemadok Tornaljai Területi Választmánya október 21-én. A Kazinczy Ferenc Magyar Tanítási

Nyelvű Alapiskola Tanulói is részt vettek az eseményen. Szívós Lilla kortárs verssel idézte meg a múltat. A 9. B osztályos diákok egy 56-os forradalmi kultúrműsort adtak elő. Az iskola énekkara, a Csicsergők két énekkel tették meghittebbé az estét. Az alsó tagozatos osztályok pedig hetekkel korábban elkezdtek készíteni a forradalom jelképévé vált lyukas zászlókat, amelynek értékelése a kultúrházban történt. A megemlékezés a budapesti VálaszÚt zenekar koncertjével végződött.

TÁ

Ez év szeptemberében újjáalakult a Csemadok Madari Alapszervezete, köszönet Berecz Tóth Ildikónak, aki fontosnak tartotta községük kulturális, társadalmi életének felélesztését, megújítását. Az első

siker programra október 15-én került sor, céljuk minden korosztály megszólítása, de kiemelten foglalkozni a legfiatalabb korosztállyal és azok szüleivel, ezért is esett a választás egy játszóház megszervezésére a helyi kultúrházban. Programjaik között szerepelt a Ringató program a legkisebbeknek, zumba, arcfestés, légvár, Gizi bohóc, tökfestés, illetve egyéb kézműves foglalkozások. A délután a Minyonok előadásával zárult, mindenki legnagyobb meglepetésére. A nagyon sikeres rendezvényen több mint 130-an vettek részt, fellelkesülve a sikeren, legközelebb ünnepváróra készülnek a szervezők. A rendezvény magánszemélyek és az önkormányzat segítségével valósult meg. Sok sikert kívánunk a Csemadok Madari Alapszervezetnek!

VL

Két év kihagyás, kényszerszünet után a Csemadok Rimaszombati Alapszervezete ismét megszervezte a Gömői Kórustalálkozót, amelynek 11. évfolyamára október 15-én, szomba-

ton került sor a rimaszombati művelődési ház színháztermében. A rendezvény házigazdája, társszervezője most is a hazai Blaha Lujza Vegyeskórus volt. A kórustalálkozón a hazai Blaha Lujza Vegyeskórus mellett fellépett a Melódia Női Kar és a 102 éves Pro Kultúra Férfikar Fülekről, valamint az Erkel Ferenc Vegyeskar Szécsényből. A műsor záróakkordjaként a kórusok közös előadásában elhangzott nemzeti imádságunk is, amit a közönség együtt énekelt a szereplőkkel. A találkozó egy kellemes, késő éjszakáig tartó, jó hangulatú, zenés-táncos vacsorával ért véget. A rendezvény a Kisebbségi Kulturális Alap anyagi támogatásán kívül számos egyéni támogatónak köszönhetően valósult meg.

pe

Szeepsiben, a Magyar Ház épületében, 2022. október 5-én megtartotta 3. ülését a Csemadok Kassa-környéki Területi Választmánya. Az ülést Bubenko György, a Területi Választmány elnöke nyitotta meg és vezette a tanácskozást. Majd Zborai Imre, a Csemadok Kassa-környéki TV titkára beszámolót tartott a legutóbbi ülés óta eltelt időszak tevékenységéről és főbb feladatairól az elkövetkező időszakra. A Csemadok Országos Elnöksége nevében Kőteles László, a Csemadok általános alelnöke számolt be.

A Csemadok TV tagjai részletesen megtárgyalták a Területi Választmány téli rendezvényeinek előkészítését. Szó volt a 7. Népművészeti tanfolyam és továbbképzés megszervezéséről, amely 2022 novemberében lesz. A tanácskozás résztvevői megbeszélték a 23. Egressy Béni Országos Színjátszó Fesztivál előkészítését, megtárgyalták a 20. Nemzetközi Betlehemes Találkozó előkészítő munkálatait is, a találkozó Jánokon lesz. Az ülés résztvevői tárgyaltak a Magyar Kultúra Napja területi emlékűnnepségének előkészítéséről is. Az ülés megtárgyalta a javaslatokat a Csemadok országos és területi kitüntetettjeire is

A tanácskozáson többek között szó esett még a Csemadok tagsági bélyegek kiváltásáról a 2022-es évben, a Csemadok alapszervezetek által szervezett kulturális rendezvényekről és találkozókról, a Csemadok Ifjúsági Tagozata által szervezett tréningről Debrődn, előadásokról és könyvbemutatók megszervezéséről. A régióban színes programkínálattal várják a csemadokosokat a jövőben is.

ZI

Nagyszabású gálaprogrammal ünnepelte megalakulásának hetvenedik évfordulóját október 1-jén a lévai Garam Menti Néptánc Együttes. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Milan Belica, a Nyitra Megyei Önkormányzat elnöke, Csenger Tibor alispán, Ján Krtík, Léva polgármestere, Takács Ottó, a művelődési intézet igazgatója, valamint Kiss Beáta és Sátor Zoltán, az országos elnökség tagjai. A jubileumi folklóresten az együttes mindhárom csoportja bemutatkozott a Junior Kultúrközpontot szinte az utolsó helyig megtöltő közönségnek. Vendégként fellépett a farnadi Nádas Ifjúsági Együttes, a talpalávalót a Varjos Zenekar húzta. A jól sikerült rendezvény táncházzal ért véget.

de

Koszorúzással, zenés irodalmi esttel és kiállításokkal indult az 53. Szenczi Molnár Albert Napok október 7-én.

A Csemadok Országos Tanácsa és a Csemadok Szenci Területi Választmánya által életre hívott eseményen, Neszméri Tünde, a Csemadok elnökségi tagja köszöntötte a jelenlévőket, majd Nagy Zsolt búcsi református lelkész szólt az egybegyűltekhez. Szenczi Molnár Albert köztéri szobrának megkoszorúzása után az emlékezők elénekelték a magyar himnusz. A nyitőünnepség a kultúrházban folytatódott, ahol Rák Viktória, Lakatos Róbert és Horváth József Álom című műsorát látta a közönség. Ezt követően két kiállítás koronázta meg a lélekemelő estét, Farkas Andrea és Sikula László műveivel ismerkedhetett meg a nagyjérdemű.

kk

Október 8-án Boldogfán az aradi vértanúkra való megemlékezéssel folytatódott az 53. Szenczi Molnár Albert Napok programsorozata, a megemlékezés a templom előtti téren a hősök szobránál volt, ünnepi beszédet a Csemadok elnökségének tagja, Neszméri Tünde mondott. A megemlékezés után a kultúrházban folytatódott a program, ahol zenés irodalmi estet tartottak. Thököly

Vajk költő saját verseiből adott elő, Fábíán Zoltán énekes, zenész megzenésített verseket énekelt. A Dalnok és a Költő, Őrzöm a lángot című műsorában értékes gondolatok hangzottak el magyarságról, az élet mindennapi érzéseiről, kitartásról, példamutatásról.

ek

Október 9-én a Szenczi Molnár Albert Napok egy új helyszínnel bővült, Dunasápújfalun emlékeztek meg Szenczi Molnár Albert nagyságáról, ahol Neszméri Tünde, a Csemadok Dunasápújfalusi Alapszervezetének elnöke ismertette a zsoldárfordító sápi útjait. A rendezvény vendége Illés György író volt, aki kiemelte a zsoldárfordító nagyságát, méltatva azt a tevékenységet, amelyet nemzetéért tett, akkor is, amikor külföldön tartózkodott. Az író elmondta, forgatta Szenczi Molnár Albert több művét, amikor kutatásokat végzett, többek között szótárát, nyelvtanát, ezek mind hiánypótló és nagyon fontos kötetek voltak.

ek

Október 1-jén Kodály Zoltánra emlékeztek Csitárban. A Csemadok alapszervezet minden évben tart megemlékezést a közismert népdalgyűjtő tiszteletére. A rendezvényen felléptek a régió hagyományörző csoportjai, Matyus Etelka, a Csemadok Csitári Alapszervezetének elnöke köszöntője után Görfő Jenő, a Csemadok országos titkára mondott beszédet.

„Kodály Zoltán, aki a magyar nyelv csodálója, őrzője, a nyelv tisztaságáért is aggódó és azért számtalan csatát megvívó ember volt, nyelvünk romlását azért tartja a magyar nyelvhasználókra nézve ve-

Dr. Márián Zoltán jogász a politikai élet jeles szereplői felé fordult, és gyűjtött össze háromezer aláírást a világ szinte összes országából. Ebből született az Államfők dedikáltak - Világhírű autogramok és történetük című könyv, amelyet a Szenczi Molnár Albert Napok keretében ismerhetett meg a közönség október 12-én Szencen.

A Dr. Márián Zoltán gyűjteményével kapcsolatos információkat, Bárdos Ágnes szerkesztő, előadóművész kérdései nyomán ismerhette meg a nagyjérdemű. A könyv szerzőjét családja is elkísérte, a lánya Márián Éva Dorina pedig szintén részt vett a beszélgetésben, hiszen a könyv szerkesztésében, sőt egy-egy aláírás megszerzésében is fontos szerepet vállalt.

kk

Göbő Sándor és lánya, Göbő Anna, vagyis a Ketten verséneklő együttes, október 15-én, Rétén, a református templomban szórakoztatta a nagyjérdeműt. A családi páros szinte egy teljes zenekar felszereltségével rendelkezik, hiszen az énekhangokon túl, többek között a hegedű, a gitár és a szintetizátor is előkerült a fellépésen.

A dalok olyan szerzők verseire épültek, mint Márai Sándor, Szabó Lőrinc, de kortárs költők írásai is megszólaltak a duó által. Ezen felül népdalfeldolgozások és saját szerzemények is felcsendültek a rétei református templomban.

kk

A Sülve-főve történelem fantázianevevet kapta az 53. Szenczi Molnár Albert Napok hegysúri programja. Az egybegyűltek Gaučik István a Csemadok Hegysúri Alapszervezetének elnöke köszöntötte, és mutatta be az előadót Simon Attilát, a Fórum Kisebbségkutató Intézet igazgatóját, történészt, aki Az átmenet bizonytalansága – Az 1918/1919-es impériumváltás Pozsonytól Kassáig című kötetét tárta a közönség elé. A szerző azt kutatta, és mutatta be írásában, hogy a Felvidéken élők hogyan éltek meg a trianoni békediktátumot megelőző időket. „Itt a komáromi, rimaszombati, vagy kassai magyarok a főszereplők.” A könnyed előadással tált nehéz témát követően, a finom ételek pillanata következett. A tányérokba tökleves került, majd ínycsiklandó palacsintát kóstolhattok a vendégek.

kk

szélesnek, mert úgy véli, »a rosszul beszélt magyar nyelvből nem új nyelvek fognak születni, hanem a magyar nyelv és vele a nemzet fog megszűnni«. Nem bántó szándékkal mondom, de mintha mai felvidéki valóságunkat, a zoboralji valóságot is előre látta volna.” – fogalmazott Görfő.

ek

A Kitelepítettek Emléknapja elnevezésű rendezvénnyel indult a XXXVI. Városi Kulturális Napok Pozsonyban. Az emléknapi a Csemadok Pozsonyi Városi Választmánya és Pozsonypüspöki Alapszervezetének szervezésében valósult meg. A megbékélés jegyében telt meg a Pozsonypüspöki Szent Miklós-plébániatemplom, ahol Vadkerti József esperes plébános celebrálta a szentmisét. A hívek a szertartást követően a kopjafánál gyülekeztek, hogy emlékezzenek a kitelepített püspökiekre. A megemlékezésen Jéghe Izabella, a Csemadok Pozsonyi VV elnöke köszöntötte az egybegyűlteket. Leskó László Tamás alezredes, Magyarország katonai attaséja és Juraj Droba Pozsony megye elnöke is ellátogatott a megemlékezésre, hogy a megye nevében kérjen bocsánatot a tragikus eseményekért. A koszorúzáson Ožvald Erzsébet, Pozsony megye alelnöke mondott beszédet.

Ugyanezen a napon adták át a „Pozsonypüspöki Magyarságának Megmaradásáért” járó elismerést. Bene Szilveszter, a tőle megszokott mosoly kíséretében vette át a díjat Nagy Elzától, a Pozsonypüspöki Alapszervezet elnökétől. A díjátadót követően, Dallamok bővületében címmel, zenés összeállítás szórakoztatta a közönséget, ezzel hozva egy kis enyhülést a hetvenöt esztendeje fájó sebekre.

kk

Maroknyi magyar a Špilberk vár tövében, zenei aláfestéssel énekli a magyar himnuszt. Ez akár egy történet kezdete is lehetne, de sokkal inkább folytatás, hiszen a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetségének Brünni Egyesülete, az 1956-os forradalomra emlékezve, idén is a Csemadok Pozsonyi Városi Választmányával és Pozsonypüspöki Alapszervezetével közösen koszorúzta meg a vár falán található emléktáblát.

Generációktól függetlenül kötelességünk, hogy emlékezzünk azokra az eseményekre, amelyek formálták történelmünket és meghatározzák identitásunkat.

kk

Október 19-én folytatódott a XXXVI. Városi Kulturális Napok, ezúttal a Csemadok Pozsonyligetfalui Alapszervezetének rendezvényén a Csemadok Rákosi Ernő Nagytermében, ahol G. Kovács László történész, műfordító tartott előadást, Pozsony történetéből címmel. G. Kovács László mesélt azokról az uralkodókról, akiknek Pozsonyban került a fejére a korona: II. Rudolf, II. Mátyás, IV. Ferdinánd, vagy éppen II. Lipót. Az előadó csoportba gyűjtötte a neves zeneszerzőket is, akik jártak itt. Wolfgang Amadeus Mozart például hat esztendősen, Pozsonyban kezdte karrierjét, Liszt Ferenc kilenc évesen, szintén Pozsonyban indult el a halhatatlanság útján.

A városhoz olyan magyar nagyságok kötődtek, mint Széchenyi István és Bartók Béla. A komáromi születésű Jókai Mór csere-diákként került Pozsonyba, Petőfi Sándor pedig a színészi pálya vonzalma okán érkezett a városba.

kk

A múlt hídja egészen az 1848-1849-es forradalom és szabadságharcig vezetett október 6-án, amikor is az aradi és pozsonyi vértanúkra emlékeztek Pozsonyban. A megemlékezés helyszíne a Kecse-kapu utcai evangélikus temető volt, a megemlékezés előtt Görföl Jenő, a Csemadok országos titkára tartott ismeretterjesztő sétát. A séta során többek között Rázga Pál, evangélikus lelkész, valamint Jeszenák János báró, pozsonyi vértanú sírhelyét is felkeresték.

A séta után a megemlékezés következett, amelyet Jeszenák János sírboltjánál tartottak. A tömeg egy emberként hallgatta Neszméri Tünde Csemadok elnökségi tagot, valamint Nagy Olivér evangélikus lelkész ünnepi beszédét, amelyben rávilágított, hogy a közöny és bizalmatlanság begyűrűzik a mindennapokba is, de rámutatott arra is, hogy a vértanú számára az életüknel is többet jelentett hazájuk. Az ünnepséget követően a Csemadok Pozsony-Óvárosi Alapszervezete invitálta programra az érdeklődőket. A rendezvényen Turján Melinda, az alapszervezet elnöke köszöntötte az egybegyűlteket, és az előadót, Babucs Zoltán hadtörténészt, aki Falath Zsuzsanna történész közreműködésével tartott előadást, az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc vértanúiról.

kk

Könyvbemutatóon vehettek részt az érdeklődők a Csemadok Pozsonyligetfalui Alapszervezetének szervezésében, Flórián László, „Izvinnyite, agyinklop...”, Akik túléltek a gulág poklát...” című könyvével ismerkedhettek meg a látogatók. Flórián László beszélgetőtársa Dunajszky Géza volt, aki szintén régóta tanulmányozza a 2. világháború utáni korszakot. Az est további „szerzői” a nézők voltak, egymás után osztották meg a gulággal kapcsolatos családi történeteiket. És azok a fájdalmasan őszinte mondatok is rámutattak arra, hogy bizonyos eseményeket még az idő sem tud megszépíteni.

kk

Zolcer János újságíró, az Új Ifjúság hetilap egykori riporterével találkozhattak a Csemadok Kassa-környéki Területi Választmány titkársága és a Bódva-völgyében működő Csemadok alapszervezetek szervezésében 2022. október 21-e és 23-a között.

Hét könyvbemutató volt a hétvégén a Bódva-völgyében: Szepsiben a Boldog Salkaházi Sára Iskolaközpont gimnazistáinak, majd Jánokon, Restén, Szesztán, Buzitán, Abaújszínán és Nagyidán a nagyközönség számára. Gorbacsov titkai – Az ember, aki megváltoztatta a világot, valamint a XX. század: 100 év – 100 esemény – 100 film című könyv bemutatására sokan eljöttek.

ZI

A Csemadok Tornaljai Területi Választmánya és a Rákóczi Szövetség rendezésében került sor az október 6-i megemlékezésre a tornaljai református templomban. Az ígét Nt. Fazekas Ágnes hirdette, Jozef Markotán római katolikus plébános és Lóczy Tibor evangélikus teológus mondott imát az aradi vértanúkért. Felléptek a tornaljai Kazinczy Ferenc Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola diákjai. Az emlékműsorban részt vett az iskola énekkara, a Csicsergők, akiket Fűzér Henrietta vezetett. A megemlékezés következő része már a Tornallyay-kúria udvarán zajlott. Az esemény szónoka Fülöp Andrea, Magyarország beszercebényai konzulja nem tudott részt venni az eseményen, de gondolatait elküldte, ezt Tamás Ákos, a Csemadok Tornaljai TV titkára olvasta fel. A megemlékezés koszorúzással és a Szózat közös éneklésével záródott.

tá

A Csemadok Lévai Területi Választmánya és Palásti Alapszervezete szervezésében 2022. október 8-án a palásti kultúrházban zajlott a VII. Őszi Találkozó, a Nagykürtösi és a Lévai járás Csemadok alapszervezetei mellett működő népművészeti csoportok seregszemléje. A rendezvényen fellépett a palásti Búzavirág Folklórcsoport, az ipolybalogi Bukréta Folklórcsoport, a lévai Garam Menti Néptánc Együttes, a Nagyölvedi Rozmaring Népdalkör, az Érsekkétyi Pacsirta Éneklőcsoport, a garamszentgyörgyi Rozmaring menyecskekórus, Gazdag Máté, Jakab Emma, Oszoli Valéria, a Palásthy Pál Alapiskola diákjai. A rendezvény a Kultminor támogatásával valósult meg.

de

A Csemadok Galántai Területi Választmánya a Csemadok Kismácsédi és Zsigárdi alapszervezetével, Kismácséd és Zsigárd Község önkormányzatával 2022. október 23-án emlékezett meg az 1956-os eseményekről.

Kismácsédon a forradalom emlékművénél az elesett hősökre, köztük a falu szülöttére, Biliczky Andrásra emlékeztek, akik vérüket és életüket áldozták a boldogabb jövőért. Az ünnepség szónoka Berényi József, Nagyszombat Megye Önkormányzatának alelnöke volt. A rendezvény sikeréhez az ünnephez méltó műsorával járult hozzá a nagyfödemesi Oravecz Szilvia kislányával Zoéval együtt.

A megemlékezés délután Zsigárdon folytatódott az 56-os emlékműnél. A zsigárdi rendezvényen Žiaček Adrianna, a Galántai TV elnökségi tagja és Csenger Tibor, Nyitra Megye Önkormányzatának alelnöke mondott ünnepi beszédet. A kultúrműsorban Sissivel együtt fellépett a Csemadok újonnan alakult énekkara. A megemlékezés Tóth Krisztián zsigárdi református tiszteletes ünnepi beszéde után a magyar nemzeti himnusz eléneklésével zárult.

F.M.

Október 15-én mutatták be Bukovszky László történész, levéltáros a Vízkelet története a legrégebbi koroktól az Osztrák-Magyar Monarchia bukásáig című monográfiáját. A szerző 12 fejezetben eleveníti fel a település történetét, amelyből többek között a falu melletti ásatásokat, a Thurzó család és az Esterházyak pártfogása alatti időszakot, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc eseményeit, a vízkeleti katolikus egyház és oktatás történetét, a polgári fejlődés időszakát is megismerheti az olvasó. Bukovszky László elárulta, hogy kevés településnek van olyan gazdag története, mint Vízkeletnek, hiszen már Bél Mátyás is említi. A faluban számos nemes és kisnemes élt az elmúlt századokban, e családok címerei megtalálhatók a kiadványban. A könyv több mint kétszáz fotót tartalmaz. Bukovszky László és Nagy Pál az egykor a településen élő Vízkelety család egyik leszármazottjának pincészetéből való borral keresztezte meg a kiadványt.

BE

Október 12-én került átadásra két új állandó tárlat a Márai Kiállításban Kassán. Miklosovits László grafikus művész Márai Sándor gondolatai nyomán fogant 11 alkotását adományozta a múzeumnak.

A következő helyiségben Mihályi Ödön dolgozószozája kelt életre. A tárlat megnyitóján Ötvös Anna történész ismertette pályáját. Ő volt Márai legjobb barátja. A két barát fiatalon döntötte el, írók lesznek. A kassai újságok világában otthonosan mozogtak. Hagyatékát fia, Mihályi Gábor (1923–2021) szinte hiánytalanul megőrizte. Az unoka, Mihályi Péter (1953-) jóvoltából ezek a bútorok a Csemadok kassai szervezete birtokába jutottak Miklosovits képeivel együtt.

ha

Idén ünnepelte fennállásának huszadik évfordulóját a nagybalogi Szivárvány énekkar. Ez alkalomból a község által rendezett ünnepségen a Csemadok alapszervezete

Fotó: Kresnye András

nevében Pál Csaba elnök is köszöntötte a tagokat. Nagybalogon 2002 januárjában az akkori polgármester, Dana Cochová ötleteként megalakult a népdalkör, melynek fő célja az elődöktől tanult népdalok továbbadása volt. A kezdetekben főleg Csank Szerénkének köszönhetően próbálkoztunk a népdalcsokok összeállításával. Később Lévy Tibor karnagy segítette a csoportot. Tibi bácsi halála után Szarvas Erzsébet tiszteletes vezette pár évig az énekkart. Az ő távozása után Sósik Réka képzett karnagy érkezett hozzánk. Az énekkar nagyon sok fellépésen és minősítő versenyen van túl. Reméljük, énekkarunk még sokáig élő kincsestára lehet a népdaloknak és a jövőben fellépéseivel tovább öregbíti Nagybalog jó hírét – hangzott el az ünnepségen.

PG

Visszatért a kamasz-korú Márai Sándort ábrázoló portré Kassára. A festmény az Egyesült Államokból került haza. A képet Franz Wiesenthal (1856-1938) Bécsben élő festőművész, az író nagybátyja festette.

Ötvös Anna, a Márai Kiállítás kurátora és vezetője talált rá egy amerikai aukciós ház katalógusában, majd az író édesanyjának levelében bukkant az információra, hogy 1960-ban elküldte ezt a portrét az Egyesült Államokba. Most a Csemadok Kassai Városi Választmányának sikerült megvennie, és hazahozatnia. A Kamasz című festmény visszakerült Kassára, a Mészáros utcai házba, abba a lakásba, ahol egykor a Grosschmid család élt. Az irodalomtörténeti és kultúrtörténeti szempontból fontos alkotás a Márai Sándor Emlékkiállítás részévé válik.

ha

A Csemadok Kassai Alapszervezetének tagjai az aradi vértanúkra emlékeztek Dessewffy Arisztid honvédtábornok kriptájánál Margonyán. Az egykori Sáros megye teljesen szlovák vidék,

ezért a község már évtizedek óta a Csemadok Kassai Városi Választmányával együttműködve tartja a megemlékezést. A rendezvényen részt vett Lengyel Miklós, Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériuma képzésekért, ösztöndíjprogramokért és tudománydiplomáciáért felelős helyettes államtitkára, Dr. Hetey Ágota Kassai Főkonzul és Köteles László a Csemadok országos alelnöke is. Közreműködött a Kassai Csemadok Alapszervezet mellett működő Őszirozsa népdalkör és a Református Laudate Dominum énekkar. Igét hirdetett Parti Tibor szeszta református lelkész. A megemlékezés után megtekintettük a Dessewffy-kastélyban a 13+3 aradi vártanú portrékiállítását. Hazaúton Girálton részt vettünk az 1. világháború hőseinek emlékére állított felújított oroszlánszobor átadásán.

HA

A Csemadok Rimaszombati Területi Választmánya megszervezte a XIX. Győry Dezső Kulturális Napokat. Október 11-én Derzsi György mutatkozott be a rimaszombati közönségnek, aki Meskó György: Szerelmem Sárdy című egy személyes zenés darabját adta elő. A darabból megismerhettük Sárdy János, a híres 20. századi bonviván életének nagyobb állomásait és meghallgathattuk legszebb dalait. Az előadó nem csak csodálatos énekhangjával, hanem kiváló színészi játékával is lenyűgözte a nézőket. Október 26-án városunkban üdvözölhettük Antal Mátyást, a Magyar Érdemrend lovagkeresztjével és tisztikeresztjével kitüntetett, Liszt Ferenc-, Bartók-Pásztory-,

Színvonalas bemutatóval ünnepelte 20. születésnapját a Buzitai Kelepelők Gyermekek Néptáncgyűttes és a Buzitai Citerazenekar 2022. október 14-én. Közreműködött a Buzitai Kicsi és a Nagy Kelepelők, a Buzitai Citerazenekar, a Buzitai Magyar Tannyelvű Alapiskola citerazenekara, valamint a volt Kelepelők és citerások, és a nagyidai Ilosvai Néptáncgyűttes táncosai.

A Buzitai Citerazenekar a Buzitai Magyar Tannyelvű Alapiskola diákjaiból 2002 őszén alakult meg. A Buzitai Citerazenekar működése mellett a helyi alapiskolában azóta, és továbbra is folytatódik a munka citerás szakkör keretében. A szakkört jelenleg több mint 20 diák látogatja több korcsoportban. A szakkör vezetője Görös János. A Buzitai Kelepelők Gyermekek Néptáncgyűttes 2002 szeptemberében alakult a nagyidai Kupec Andrea és Kupec Mihály vezetésével. Az együttes tagjai voltak a Buzitai Magyar Tannyelvű Alapiskola tanulói a második osztálytól a kilencedik osztályig. A táncsoportnak jelenleg 69 tagja van, és az idén készül az utánpótlás a buzitai óvodában, valamint az alapiskola elsői körében is. A Buzitai Kelepelők Gyermekek Néptáncgyűttes a Nagyidai Ilosvai Selymes Péter Néptáncgyűttes utánpótlás csapata. A táncgyűttes jelenlegi vezetői: Ádám Csilla és Kmecko Éva, a csoport asszisztense pedig Ádám Szabolcs. A Csoport számos fellépésen vett már részt határon innen és túl.

A gálaműsor befejezése előtt Mohňanský Csilla, a Buzitai Magyar Tannyelvű Alapiskola igazgatója köszöntő beszédében hangoztatta: „A Buzitai Citerazenekar életében jelentős helyet foglal el a közösség-építés, valamint a magyar kultúra és népművészet megőrzése és továbbadása. A citerazenekar legfontosabb célja, hogy értéket teremtsen, és azt tovább adja az arra nyitott közönségnek.”

Z-I

Príma-, és többszörös Artisjus-díjas budapesti fuvolaművész, karmestert, zenepedagógust, akit egy kedves, kötetlen beszélgetés keretében ismerhettünk meg közelebbről. Antal Mátyás beszélt munkásságáról, zenei pályafutásáról és rimaszombati gyökereiről is: édesanyja itt született, ma is itt élnek közeli hozzátartozói, akikkel szoros kapcsolatot tart fenn, s a beszélgetést épp az egyik ilyen közeli rokon, Nyitrai Nóra vezette.

Családias hangulatú, érdekes beszélgetésben, kellemes estében volt részük a jelenlévőknek. Mindkét rendezvény a Kisebbségi Kulturális Alap anyagi támogatásával valósult meg.

PE

Színvonalas gálaműsorral ünnepelte 30. születésnapját a Kanyapta mente magyar népdalénekesek és néptáncosok amatőr közössége, a Nagyidai Csemadok Hagyományörző Csoport Nagyidán, a Csáky-kastélyban, 2022. október 8-án.

A több mint 3900 lelket számláló településen a Csemadok alapszervezet mellett működő népművészeti csoport jelenti a magyar szigetet és a mentőhajót. Ezt a munkát egy olyan faluban végzik, ahol már évekkel ezelőtt megszűnt a magyar iskola, a falu összlakosságából pedig a legutóbbi népszámláláson alig háromszázan vallották magukat magyarnak. Az 1991-ben alakult hagyományörző csoport gyönyörű népdalcsoporttal ünnepelt. A gálaműsor előtt Demko Mária, a Nagyidai Csemadok Hagyományörző Csoport vezetője beszédében értékelte a csoport három évtizedes tevékenységét. Felsorolta a csoport sikeres kulturális eredményeit és a Szövetségben végzett áldozatkész és példaadó munkáját. Öröndetes tény, hogy a gálaműsoron és a születésnapi ünnepségen megjelent Bul'ko Gyula, az 1991-ben összeállt társaság első csoportvezetője, valamint a mindig mosolygós és vidám Veres Anna is, aki az idén október hónap végén tölti be a 95. életévét. Anni néni éveken át tanította a csoportot énekelni és teszi ezt mind a mai napig. „A sikerek, a fellépések biztatnak és ösztönöznek bennünket a további felkészülésben. Nem csupán önmagunk örömeire, hanem környezetünk és a szélesebb közönség értékes szórakoztatására is törekszünk. Felmutatva községünk képességét és tehetségét, hogy hagyományaink emberséget őrző értékeit átadhassuk az utánunk jövő nemzedéknek

is. Persze támogatók nélkül nehéz lett volna együtt maradnunk. Ezért szeretnénk köszönetet mondani elsősorban fenntartó szervünknek, a Csemadok Nagyidai Alapszervezetnek, a Csemadok Kassa-környéki Területi Választmányának, valamint a Nagyidai Községi Hivatalnak és Önkormányzatnak a sokoldalú támogatásért, mellyel segítik értéktérítő munkánkat. Álljon itt azok névsora is, akik a kezdeteknél 1991-ben a csoport tagjai voltak: Bul'ko Gyula, Csáji István, Kis-Csáji Sándor, Kiss Gyula, Takács Imre, Takács Imréné, Šimkoné Kalas Ilona, Kovácsné-Spaňúr Magda, Szilágyi Mária, Veres Anna” – mondta a gálaműsor után Demko Mária.

ZI

Nótaestet tartottak Gímesen. A hatodik alkalommal megtartott est a felvidéki magyar nótaénekeseknek ad bemutatkozási lehetőséget. Az október 16-i rendezvényen fellépett a gímesi Nagy Attila, Csemez Anikó, Jalsovszky Mónika, Ladacsi Mónika, Hlaváčová Veronika, Hajtman Livia, Vörös Károly és Wurcz Péter. A zenét Ifj. Berki László primás és cigányzenekara szolgáltatta, a magyarországi sztárvendég Fényes György volt. A rendezvény a KultMinor támogatásával valósult meg, a Csemadok Gímesi Alapszervezete és a község önkormányzata szervezésében.

ek

Megjelent Albert Sándor, professzor, egyetemi oktató, volt parlamenti képviselő, tanszékvezető, a Selye János Egyetem alapító rektora, a kassai ipariskola volt igazgatója az ipariskolával foglalkozó könyve: Ez a szakközépiskola az Ipari.

A Csemadok Kassa-környéki Területi Választmánya és a Csemadok Szepsi Alapszervezete szervezésében került sor Albert Sándor új könyvének bemutatójára Szepsiben, 2022. október 25-én. A könyv elsősorban az iskola fénykorával foglalkozik. Kétszáz korabeli fényképen hozza életközébe az ötvenes-nyolcvanas évek osztályait, diákjait és a 2022-es jubileumi év öregdiák-találkozóit. Tíz egykori iparistából lett tanár portréja is szerepel a könyvben. A kötet bemutatja az elmúlt másfél-két évtized meghatározó változásait, és arra is keresi a választ, hogy mit kellene tenni annak érdekében, hogy az iskola újra az ipari legyen.

ZI

Az idén a Csemadok Buzitai Alapszervezete, a Buzitai Magyar Tannyelvű Alapiskola és a Buzitai önkormányzat közösen szervezték az aradi vértanúkra való megemlékezést, Buzitán, a helyi köztemetőben, a nemzeti gyásznapon 2022. október 6-án.

A megemlékezés kezdetén hazafias verset szavalt Horňák Marek Maximilián, a helyi alapiskola tanulója. Ünnepi beszédet mondott Mohňanský József, Buzita község polgármestere. Hálaadó imát mondott és lelki vigaszt és támogatást nyújtott Šuško Mihály, buzitai római katolikus plébániai kormányzó. Az ünnepség műsorvezetője Boda Ferenc, a Csemadok buzitai alapszervezet elnöke volt, aki a megemlékezést egy gyönyörű versidézzel kezdte. A résztvevők

megkoszorúzták az 1. és a 2. világháborúban elesett hősök emlékművét, majd közösen egy-egy gyertyát gyújtottak az emlékmű talapzatán. A megemlékezés a nemzeti imánk, a magyar himnusz közös éneklésével zárult.

zi

A Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet, Nemeshodos önkormányzatával, a Csemadok helyi alapszervezetével és a Nemeshodosi Citerazenekarral karöltve 2022. október 15-16-án Nemeshodosban rendezte meg a XXIII. Országos Citeratalálkozót. A rendezvényt ünnepélyes koszorúzás előzte meg a Patócs Lajos tiszteletére emelt emlékműnél.

A résztvevőket Balódi László Nemeshodos polgármestere köszöntötte (a Patócs Lajos Díj alapítója), jelen volt Bárdos Gyula, a Csemadok országos elnöke (aki egyben a rendezvény védnöki szerepét is betöltötte), Mézes Rudolf a Szlovákiai Magyar Szülők Szövetségének országos elnöke, a Csemadok Nyugat-Szlovákiai alelnöke, Mészáros Győző a Csemadok Országos Tanácsának tagja, Sátor Zoltán a Csemadok Dunaszerdahelyi Területi Választmányának elnöke, országos elnökségi tag, Lázok Attila a Csemadok Dunaszerdahelyi Területi Választmányának titkára.

A citeramozgalmat szakmai szempontból Borsi Ferenc népzeneoktatási szakértő, a Magyar Kultúra Lovagja képviselte. A találkozó gálaműsora 16:00 órakor kezdődött a helyi kultúrházban. A találkozó keretén belül ünnepelte megalakulásának 50. évfordulóját a Nemeshodosi Citerazenekar, a jelenlegi citerások ünnepi műsorral készültek, köszöntötték a zenekar régi tagjait. Az est végén a Patócs Lajos Emlékplakettet Balódi László adta át a királyrévi Fürge Ujjak Citerazenekar vezetőjének. Zárásképpen Takács Ottó, a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet igazgatója elmondta, hogy a jövő évben is megrendezésre kerül az Országos Citeratalálkozó.

A 2022-AS CITERATALÁLKOZÓ RÉSZTVEVŐI:

Takács János (Szólista) – Pered
Nemeshodosi Citerazenekar – Nemeshodos
Sústya Citerazenekar – Naszvad
Vándor Citerazenekar – Tardoskedd
Nagyabonyi Citerazenekar – Nagyabony
Ebedi Citerazenekar – Ebed
Fürge Ujjak Citerazenekar – Királyrév
Kikelet Citerazenekar – Felsőszeli
Tardoskedi Citerások – Tardoskedd
Pengettyű Citerazenekar – Pered
Sarló Citerazenekar – Nyárasd
Diócska Citerazenekar – Diószeg
Százdi Citeraegyüttes – Százd
Viza Citerazenekar – Naszvad
Pengető Citerazenekar – Párkány

MAGYAR NYELV NAPJA, MAGYAR SZÓRVÁNY NAPJA FELHÍVÁS

November közepén emlékezik meg a világ magyarsága a magyar nyelv napjáról illetve a magyar szórvány napjáról. Ez alkalmakból a Csemadok Országos Elnöksége esszéíró pályázatot hirdet az általános iskolák felső tagozata (I. kategória), a középiskolások (II. kategória) és a felnőtt nemzedék (III. kategória) számára. Az esszék tárgya az anyanyelvhez és szülőföldhöz való ragaszkodás, a nemzeti identitás kérdésköre valamint a kisebbségi sors vállalása.

Témák:

1. A nyelv összeköti a jelent, múltat és jövőndőt
2. „Minden nemzet a maga nyelvén lett tudós, de idegenen sohasem.” (Bessenyei György)
3. „Az ember nyelvében van otthon.” (Sárközi Mátyás)
4. „Ismergetjük, tanuljuk egész életünkben anyanyelvünket is, ezt a sokszínű, sokarcú csodát. S minél jobban megismerjük, annál szebbnek, gazdagabbnak, csillogóbbnak látjuk.” (Lőrincze Lajos)
5. „Csak boldog gyermekből lehet boldog felnőtt, s csak ezekből lehet boldog ország.” (Kodály Zoltán)
6. „Nem sokaság, hanem Lélek s szabad nép tesz csuda dolgokat.” (Berzsenyi Dániel)
7. „Jót s jól! Ebben áll a nagy titok. Ezt ha nem érted, Szánts és vess, s hagyjad másnak az áldozatot!” (Kazinczy Ferenc)

8. „Hass, alkoss, gyarapíts: s a haza fényre derül!” (Kölcsey Ferenc)
9. Nyelvem, lelkem, nemzetem
10. „Az a tény, hogy anyanyelvem magyar, és magyarul beszélek, gondolkodom, írok, életem legnagyobb eseménye, melyhez nincs fogható.” (Kosztolányi Dezső)

A témákat bármelyik életkorba tartozó alkotó választhatja, de az értékelésre kategóriánként kerül sor. Az alkotások terjedelme minimum 2 – maximum 5 A4-es oldal (12-es betűnagyság, 1,5 sorköz).

A nyertes pályaművek alkotói könyvjutalomban részesülnek illetve az esszéket közzétesszük a Csemadok Első Kézből című lapjában.

A pályázat eredményhirdetésére a Csemadok Országos Tanácsa központi ünnepségén, 2023 januárjában, a Magyar Kultúra Napján kerül sor, Galántán, ahol elhangzik a fődíjas pályamű.

Az esszéket az alkotó nevének, a kategóriájának és elérhetőségeinek feltüntetésével kérjük a következő elektronikus címre továbbítsák PDF formátumban: szorvanyprogram@gmail.com

Beküldési határidő: 2022. december 31.

IMPRESSZUM:

Felelős kiadó: Bárdos Gyula, a Csemadok elnöke | **Főszerkesztő:** Neszméri Tünde | **Szerkesztők:** Görföl Jenő, Takács Ottó | **Szerzők:** Balogh Gábor, Bodri Eleonóra, Duba Ernő, Futó Mária, Hanesz Angelika, Kaszás Kornél, Pál Gabriella, Povinszky Elvira, Tamás Ákos, Vass Laura, Zborai Imre | **Kiadja:** Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetség – Csemadok, 815 57 Bratislava – Pozsony, Nám. 1. mája 10-12. www.csemfeszt.sk, www.csemadok-hu.eu | **Nyomda:** Palatia Nyomda és Kiadó Kft., Győr

